

მცირე-წლოვანთათვის

1921 წ.

მ ა ი ს ი

№ 2.

24

საქართველოს
საბავშვო
საზოგადოებრივი
საბავშვო
საზოგადოებრივი
საბავშვო
საზოგადოებრივი

წელიწადი 89-XXII

№ 2

აპრილი 1921 წელი.

საბავშვო
საზოგადოებრივი
საბავშვო
საზოგადოებრივი
საბავშვო
საზოგადოებრივი
თბილისი
საბავშვო
საზოგადოებრივი

საქართველოს
საბჭოთაო
საგარეო
აღმსრებელი
კომიტეტი

მუშათა დღესასწაული.

ირველი ძაისი მუშათა დღესასწაულია.

მკითხავ—რა საჭიროა მუშისათვის თავისი საკუთარი დღესასწაული? განა მუშები ისეთივე აღძვირები არ არიან, როგორც ეველა? რისთვის აქვთ განსაკუთრებით თავისი დღესასწაული?

ამასე შემდეგს გიპასუხებ, ხეშო მეგობარო:

ღიად, მუშები ქალაქებში და ღარიბი გლეხები სოფლებში ისეთივე აღძვირები არიან, როგორც ეველა სხვა, მაგრამ ცხოვრებამ და ბუღმა ისეთ მდგომარეობაში ჩააყენა, რომ იმათთვის საჭიროა იდღესასწაული თავისი საკუთარი დღესასწაული—დღესასწაული ბრძოლისა.

დღესასწაული ბრძოლის მიტომ, რომ მუშა ხვენ დროში დანაგრულია. მუშა უკმარისად მუშაობს მისი შრომის ნაყოფით კი სარგებლობენ სხვები. ის უკმარისაა მაშინ, როდესაც მდიდრები და უფლების მქონენი სასყიდლში მდიდრების მის ზურგზე.

ამნაირი უსამართლო წესწეობილება, სადაც არიან მდიდრები და ღარიბები, მბრძანებლები და ისინი, ვინც მონუ-

რად ემორჩილებიან მათ დიდი ხანია აღელვებდა მუშა სალსი და, რასაკვირველია, ეველაზე მეტად ეს წესწეობილება სწორედ ამ მუშებს სჩაგრავდა.

და აი მთელი ქცნს რამეტე საუკუნის ჰირველ ნახვერის განმავლობაში, სხვა და სხვა ქვეენებში გამოდიოდა მუშა სალსი თანამედროვე უსამართლო წესწეობილების წინააღმდეგ საბრძოლველად.

იბრძოდნენ და ამ ბრძოლაში იღუპებოდნენ საუკეთესო ადამიანები. ამ საუკეთესო ადამიანების სიკვდილი, იმათი სისხლი დაედო საფუძვლად იმ შენობას, რომელსაც ეველა ქვეენის მუშები ამენებდნენ არსებულ ბოროტების წინააღმდეგ საბრძოლველად.

ამ შენობის სახელი არის „ინტერნაციონალი“.

ინტერნაციონალი ნიშნავს სალსთა შორის მუშათა შეერთებას ბრძოლისათვის უკეთესი ცხოვრების მოსაპოვებლად.

ეველა ქვეენის მუშათა წარმომადგენლები ივრიბებოდნენ ერთად და ბჭობდნენ იმის შესახებ, თუ რა ზომე? იყო საჭირო საუკეთესო ბრძოლისათვის და რა უფლება უნდა მოეპოვებინათ ჰირველ რივში.

ამხაირ კრებებს ინტერნაციონალის „კონგრესს“ ეძახდნენ.

ერთ ამ ხაირ კონგრესზე 1889 წ. ჰარიზში მუშებმა დაადგინეს დაეწესებინათ მთელი ქვეენის მუშებისათვის საერთო დღესასწაული. ამ დღესასწაულის დღეთ ჰარიზის კონგრესმა აირჩია ჰირველი მაისი.

დღე, როდესაც ეველგან იღვიძებს ბუნება, როდესაც გასაფხული ეუფლება ქვეენას და თაყისი ევაბილებით, კოკრებით და გასაფხულის ნაკადებით ახალ ცხოვრებაზე მეტეველებს

—ეს გაზაფხულის დღე 1889 წლიდან გადაიქცა ახალ ცხოვრებისათვის მებრძოლ მუშათა დღედ.

ამ დღეს მუშებია აცნობენ მთელ ქვეყანას, რა უნდათ მათ, რაა მათი მოთხოვნილება.

ეველასე უფრო მუშებს უნდათ სოციალიზმი, ე. ი. უნდა დაამუარონ ისეთი წესწუობილება, რომ არ იყოს არც მდიდარი, არც დარიბი, არც მხაკერელები, არც ჩავრულები. წესწუობილება, სადაც არ უნდა იყოს ხეძი და შენი, არამედ ეველასური საერთო, ისეთი წესწუობილება, სადაც უოველი ადამიანი შესძლებს თავის მრომით თავის რჩენას და თავისუფლად ცხოვრებას. კიდევ უნდათ მუშებს ინტერნაციონალის გამარჯვება და სალხთა მძობის დამუარება. ეველას ადამიანები მძები არიან, ეველას სალხთ შეუძლიან იცხოვროს თავისუფლად და ერთმანეთს დავსმარნენ. უოველი მუღლი სალხთა მორის, უოველი ძაღადობა ერთი ერისა მუორესე სასარკებლოა მსოლოდ კაცობრიობის მხაკერელთა ნაწილისათვის. აქედან გამომდინარეობს შემდეგი მოთხოვნილება მუშებისა ზირველ მაისს: მირს ომი! მირს მილიტარიზმი (ძობაღადე მხედრობა).

რისთვის უნდა ხოცავდნენ ადამიანები ერთმანეთს, რისთვის უნდა ღვრიდნენ სისხლს და აოხრებდნენ ქვეყნებს, ვისთვისაა ეს საჭირო, როდესაც ეველასს ქსაკძობა ადგილი აქვს ცირ ქვეშ.

ბოლოს საერთაშორისო პროლეტარიატის უკანასკნელი მოთხოვნა არის—

გაუმარჯოს 8 საათის სამუშაო დღეს, არ უნდა იმსხვერპლოს მრომამ მუშის მთელი ძალ-ღონე, უნდა დარჩეს მას

დრო ოჯახისათვის, აზროვნებისათვის, დასასვენებლად, საბრძოლველად.

დიდი დრო გავიდა 1889 წლის შემდეგ, როდესაც ჰირველად მოხდა ჰარიში მუშათა კონგრესი.

ბევრჯერ გამოვიდნენ ქუჩებში ეველა ქვეყნის მუშები თავიანთ დროებით ჰირველ მაისს, ბევრჯერ გაურკვია და დაუსურვეთა მრავალი მათგანი ზოლიციას, მაგრამ მუშათა მოძრაობა უფრო და უფრო ვითარდებოდა და ეველა, ვინც ესმოდა არსებული წესწეობილების უსამართლობა, მხარში უდგებოდა მებრძოლთ და მათთან ერთად იბრძოდა. ამ ეამად მუშათა ძლევა-მოსილი მოძრაობა არეკვს მთელ ქვეყნიერობას და ახლა ჰირველი მაისი კიდევ უფრო ცხოვლად ვიდრე აქამდის, კვამცნებს, რომ ჩქარა დადგება ის დრო, როდესაც ეოველი ძალმოძრეობა ერთი კლასისა მეორესე, ერთი ერისა მეორესე, ერთი ადამიანისა მეორე ადამიანსე მხოლოდ წარსულ მოგონებად-ღა გადაიქცევა.

გ ე ო .

კ ა ტ ა.

ებიერთა სახლისა,
ეველა უვებებს ფისოსა,
გულში რომ რამე ეწეინოს,
ვინ ჰკადრებს საიმისოსა!

ღღისით წუნარსა და კრუტუნას
ღამით თვალი აქვს შმაგისა:
სადღაც კი ნახა, ვააწუო
ეველგან სინსილა თაგვისა.

შ. მღვიმელია.

დაკარგული შვილები.

(გაგრძელება)

ამ დღეში ვინმე და რენომ თავიანთ სახლის
კუკურდზე კანტა ფიცრული ოთახი ჩადგეს ბა-
ჭიებისათვის. პატარა კარები და ორი პატარა
ფანჯარა თავისი მინებით ძალზე აღამაზებდნენ ბაჭიების
ბინას, რომელსაც ზევიდან ეპური ჭქონდა დახურული,
რენო აღტაცებული იყო. იმის სიხარულს საზღვარი არა
ჭქონდა. ოცნება მომავალში ღამას სურათებს უსატავდა.
ფიქრობდა შემდეგში ამ პატარა ოთახის გაფართოვებას, რა-
დგან ბაჭიები ვაიზრდებიან, დიდები დახდებიან და ადგი-
ლაც მეტი დასჭირდებათ. ან როცა სხვა ბაჭიებს გააჩენენ,
იმითვისაც სომ ბინა იქნება საჭირო.

ასე ოცნებობდა გულგეთილი რენო, როდესაც მესამე
დღეს, საღამოთი დაქანცული ავიდა თავის სახლის აივანზე.
ძლივს მორჩნენ ბაჭიებისათვის ოთახის გაკეთებას და ახლა
მხოლოდ მათი შიგ დასასლება-და იყო საჭირო.

— აბა, მოდი, გამოვიყვანოთ ჩვენი შვილობილები სა-
რდაფიდან! — გადასძახა აივნიდან რენომ კინოს, რომელიც
წუხროს ჰინას წამოწ ალილიყო და მის ჩანვლას უეურებ-
და, — ახლა კი დროა, დავაბინაოთ ახალ სახლში...

— ახლავე, — უკუნებოთ წაიბურტყუნა კინომ და სლახებით ზეზე წამოდგა.

კინოს სრულიადაც არ ეჭაძნია საში დღის პრობა და წვალება ბაჭიების ქონის ამენებაზე.

• — რისთვის ვწვალობთ, — იძახდა გუნებში, — სულ ერთია, ერთ მშვენიერ დღეს გაგვეპარებიან... რამ კანსულელა რენო!? ჩამოკიდებია, ორი-სამი თვის შემდეგ ეს ფიცრული გაუაფართოვოთ, თორემ ბაჭიები გაიზრდებიან და ძლიერ შევიწროვდებიანო... რა შენადვლებს, რისთვის ვიწვალო, როდესაც შეიძლება ის ვაჟბატონები ახლავე დაგვლათ და თავიდან ავიძოროთ მკვითი კაზრდაც და მკვით ბინაზე სრუნვაც.

ამ ფიქრებში გართული კინო შევიდა ბაღში და ხელა მიუხსნლოვდა სარდაფთან კიბეზე ჩამოსულ რენოს.

— იცი, რენო, — წარმოსთქვა კინომ, მოდი ბევრ ლაზარაკს თავი გაუანებოთ და ეს ბაჭიები დაგვლათ. აბა იფიქრე, რამდენი უნდა ვიწვალოთ კიდევ მკვითი ბინის გააფართოვებაზე, მკვით უარსულობაზე, ჩვენ სულ მკვით მოუნდებით და თავისუფალ ცხოვრებას დაგვარგავთ. მე ისევ ჭაღბში ჩერჩეტი მიწიყვინა მკვით მიძობას...

— რა ბოროტი ხარ, კინო!... — ეუკდრებით მიუგო რენომ, — ნუ თუ გული არ ავიტირდება იმ დროს, როდესაც შენი დანა ბაჭიის ევლს გადაესმება? თუ შენ ეკზარება და კიბეაღდება მკვითზე სრუნვა, მე ვიზრუნებ, მე მოუვლი.

ამ სიტყვებით რენომ გამოამძრო სარდაფის კარებს ურდული და აღერსიანი ღიმილით შევიდა სარდაფში. ბაჭიები სრულიადაც არ შეკრთნენ ძმების დანახვაზე. ეტეობოდათ, ხამ დღეში შესჩვეოდნენ თავიანთ მდგომარეობას და თითქმის

ქართული
ლიტერატურის
საქართველოს
საზოგადოებრივი
მუშაობის
სამსახური

კარგადაც ჰგრძნობდნენ თავს. რენომ მსურვალეთ მიუღწევად
სა ბაჭიებს და ისინიც, თითქოს გრძნობენ ამ კაცის სიკუ-
თესაო, ელაქუცებოდნენ რენოს და სახეს ულოკავდნენ.

— აბა მაგვების დრო არ არი!—წამოიძახა კინომ,—
ძლივს-ღა ვდგევარ ფეხზე დაღლილობისაგან, წავიუვანოთ
ახალ ბინაზე და იქ იმდენი ვთამაშე, სანამ მოგეწეინებოდეს,
მე კი უნდა დავიძინო...

ამ სიტყვებით გაუზავრებულმა კინომ დაავლო ხელი ერთ
ბაჭიას და ჩქარის საბიჯით გაემართა ახლად აშენებულ ქო-
ხისაკენ. რენომაც იმის მაგალითს მიჰბამა და ის-ის იყო
ძმები უნდა შესულიყვნენ ქოხის კარებში ბაჭიებე აკიდებულ-
ნი, რომ ამ დროს ნახევრად ჩასულ მზის სხივებზე უცნა-
ურმა ჩრდილმა გაისრიალა. ძმებმა სწრაფად მოიხედეს და
აი რა დაინახეს: კარგა მოზრდილი კურდღელი ეურების
წკაპუნით და მოქნილი ტანის ქნევით სულ კამარას გადა-
დიოდა, ისე სწრაფად მიჰქროდა ქვევითკენ. თქვენ რომ კარ-
გად დაჰკვირვებოდით, ამ კურდღელში იცნობდით ეურცქვი-
ტას, რომელიც თუ გასსოვთ, ბაჭიების სამეხელად წავიდა
და ჰირობა დასდო, ან მკვდრებს ან ცოცხლებს უეჭველად
ვიპოვო. ბევრი ძეხნის შეძვევ, როგორც იყო, თუძცა უცა-
ბედად, მაგრამ მაინც მიაგნო ეურცქვიტამ ბაჭიებს. მიაგნო,
იპოვა, და ახლა გასარებული სწრაფად მიექანებოდა ბუჩქნა-
რიანისაკენ, სადაც დარდისაგან ლოგინად ჩავარდნილი კუნ-
ტრუმა იწვა.

რენო და კინო-კი, რომელთაც ბაჭიები უკვე დაებინავე
ბინათ ქოხის გადარასულ კარებთან იდგნენ და გაკვირვ-
ბულნი შესცქეროდნენ ერთმანეთს.

— თუ ამ ბაჭიების დედა იყო, — წარმოსთქვა მუბლის

ჭმუსუნით რენომ, — რად გაიქცა, თუ არა და აქ რა უნდა
მაკ კურდღელს?!

— ეჰ, შენც დაიწეებ! — ხელის ჩაქნევით უპასუხა კინომ, — აქ ახლო-ძახლო კურდღლები გაწვევტილან თუ?! წყაროსთან ჩამოიბენდა და ჩვენ ლაპარაკსა და სმარობასე დაფრთხებოდა...

ამ სიტყვებმა, ცოტა არ იუოს, დამშვიდა რენო, რომელმაც ერთხელ კიდევ შესედა ფანჯრის მინიდან ქოხში შეოფ ბაჭიებს. შხის უკანასკნელი სხივი ალისფერ სვეტად ჩამუებულიყო ფანჯარაში და ლამაზ სურათად აშუქებდა ორ ბაჭიას, რომელნიც ეურებ დაცქვეტილნი და თვალებ დაჭვეტილნი დაეცეცებოდნენ და ცნობის მოვეარეობით სუნავდნენ ახალი ბინის ფიცრულ კედლებს.

— დამე მშვიდობისათ! — დაუძახა სიცილით რენომ ბაჭიებს და თითით ფანჯარა დაურაკუნა. ბაჭიებმაც თითქოს

გაიგეს გამოხალგებო, თავები დაკანტურეს და ურუგბა ღია დაწკაპუნეს.

კინო და რენო სახლში დაბრუნდნენ. კინო გაჯავრებული იყო, მას თვალწინ ბაჭიების სორცისაგან ვაკეთებული უაურმა ელანდებოდა... რენოს ქცევაც ძალზე აბრაზებდა. ვახშამს სულ არ მიეკარა, იჯდა ჩაფიქრებული და დაკონილი, ეტობოდა, რაღაცა კანიძრასა.

— არა, ასე არ იქნება!— წაიბუტბუტა კინომ თავისთვის, როდესაც რენო წელის ამოსატანად წეაროსთან ჩავიდა—სულ მაგის ჭკუბზე უნდა ვიარო?! ავღვები ამაღამ და ჩუმად დავსოცავ ბაჭიებს, მაშინაც შემჩერებს? ხვალ ველარ ხასავ შენს ბაჭიებს ჩემო რენო. შენ გუღინხად გეძინება, როდესაც მე ჩემი ბასრი დანით ევლებს გამოვჭრი იმ ვაჟბატონებს... მერე შენვე მეტევი მადლობას, რომ თავიდან ავაძორე დავიღარაბა და მათზე ზრუნვა...

გაიღო კარი და შემოვიდა რენო, რომელსაც ხელში სველი ლიტრა ეჭირა.

— უჰ!.. შეძინება... დაჟწკვთ, არა კინო!?— მხიარულად დიძახს რენომ, გაისწორა ლოგინი, ტანისამოსი გაცხადდა და კონტად ვახევიდა საბანში.

კინოც დაწვა, თუმცა ტანისამოსი კი არ გაუხდია. ბევრი იბორცა კინომ ლოგინში. სხვა და სხვა ასრი უტრიალებდა ბორბოტ თავში, თუმცა მისი ფიქრი უკვე დამდგარიყო ერთ განზრახვაზე.

შუა დამე გადავიდა. რენო გეძრიელად ხვრინავდა, კინოს კი თვალები დაეჭვიტა და თითქოს სულგანახული ქურს უგდებდა დაბად თხილიანის ფოთლების ჩურჩულს და ჰაწია წეაროს მოლიკლიკე ზღაპრს... კინო ფიქრობდა, ეტობო-

და, არ უნდოდა ეწვენიებინა რენოსთვის, რომელმაც ამ მოკლე ხანში გულწრფელად შეიყვარა ბაჭიები.

ბოლოს ვეღარ გაუძლო გულმა და კბილების კრჩქუნით, თუმცა ძალიან ფრთხილად მძინც წამოჯდა ლოკინსე. რენო გემრიელად სვრინვას განაგრძობდა. ფრთხილად გადაიხედა კინომ რენოს ლოკინისაკენ, სუმად გადმოხტა ლოკინიდან ფიცრის იატაკსე, ფეხაკრეფით გამოვიდა ოთახიდან, ერთი კიდევ მიიხედა რენოს ლოკინისაკენ და მუნძულით ჩაირბინა კიბესე ბაღში. ხელად გადაირბინა კინომ ბაღსა

და მიუახლოვდა ბაჭიების ქოხს, რომლის ფანჯრებშიაც
 ძთვარის სინათლე მკრთალ და მოვლევარე ხახვებად ჩამკვებუ-
 ლიყო.

კულის ფანცქალით გამოაძრო კინომ კარებს ურდული,
 ამოიღო ჭიბიდან ბასრი დანა, რომელიც უმაღლესად აღაზღაურდა
 ძთვარის შუქსე და ხელა შევიდა ბაჭიების ქოხში.

(შემდეგი იქნება)

ჯონსის ძაღლები.

ყო დრო, როცა მზური მზურად დი-
და და ორი გირვანქა თეთრი ზურის
კიდვა შეიძლებოდა იმ მზურად. მ-
შინ ჯონსი ქუჩა-ქუჩა დადიოდა თა-
ვისი საყვარელი ძაღლებით, ხალხს
უხვევებდა, თუ როგორი გაწვრთნი-
ლი და ჭკვიანი შეიძლება იყოს ძა-

ღლი და ამ გზით აღებულ კაბეიკებით ისე ცხოვრობდა,

რომ არახოდეს არ მოქსვლია ფიქრად სამდურავი ეთქვა იუ-
დისათვის.

ჯონსი ეოველთვის ნახამოვნები ბრუნდებოდა სოფელ
სახლში. თავის შვილებითი საეგარეფს ძაღლებს, ჯეკსა და
დეზის ტანს გაუსუფთავებდა საწმენდით, თვალებს მოჭბანდა,
ძირე მშვენივრად ავახშებდა და განსაკუთრებულს ტანტუხე
დაამინებდა.

ჯეკსა და დეზისაც ძალიან უეკრდათ თავიანთი ბატონ-
შატრონი ჯონსი. იმის ეოველ სიტყვებს მსწრაფლ ასრულებ-
დნენ და როცა ჯონსი ეტეოდა ისეთ რამეს, რასაც ისინი
ვერ მოქსვდებოდნენ, სახესე დაღონება დაეტეობოდათ და
სწუხდნენ.

ეროხელ ქალაქ-გარედ მანდორში ჯონსი მოელი დე-
კლანარეკა ძაღლებს, მაგრამ მათ ვერ გაიგეს, თუ რა უნ-
დოდა ჯონსს. ძალიან შესწუხდა ჯონსი, მაგრამ უფრო მა-
ლიანსა სწუხდნენ ჯეკი და დეზი. ბოლოს დაღონებული და
დამძარბული ჯონსი სახლში დაბრუნდა. დარდისაგან ქუდი
მინდორში დარჩა. გზაში დეზიმ შენიშნა, რომ ჯონსი უქუ-
დო იყო, რამდენჯერმე შეჭეუფა, მიბრუნდა უკან და ცოტა
სანს შემდეგ ორივემ ქუდი მოუტანა ჯონსს. ჯონსს მეტის-
მეტად გაეხარდა, ორივეს დიდხანსა ჰკოცნა თვალებში და
ეუბნებოდა: აი, სწორედ ამის გასწავლიდიო და ვერ მიმიხვ-
დიდიო. თურმე ჯონსი უხსნიდა: ვანიცობაა სადმე რამე და-
მაეწედა, თქვენ უნდა გამახსენოთო. თვით ძაღლებიც გახა-
რებულნი იყვნენ, რომ ბოლოს მაინც მიუხვდნენ შატრონსა
და მინისკენ სულ თამაშობით მიბრბოდნენ...

— რა ჭკვიანი ძაღლები არიან, — სიტყვა ვიდაც მდრდ-

რულად ჩანკულმა, როცა ჯეკმა და დეზიმ გრამაფონზე ვალ-
 სი იცეკვებს და ჯონსს ვერცხლის ათმაურიანი მისცა. ჯონ-
 სმა თოჯი დაუკრა დაბლად და ფული ჯიბეში ჩაიღო. ჯეკი
 და დეზი-კი განაგრძობდნენ.

ისეთი საკვირველი სიტუაციას გამოიჩინეს დეზიმ და
 ჯეკმა, რომ აბაზიანზე ქვევით არავის მიუცია. იმ საღამოს
 არანვეულებრივად მხიარული იყო ჯონსი. თითქმის ერთი
 კვირის სასწრაფო იმოვა და შეეძლო თავისი საუკარელი ძე-
 გლები დაესვენებინა.

ქორე დღეს სულ სახლში იყო ჯონსი, გრამაფონს ას-
 წორებდა და თან ძეგლებს ეაღერებოდა. მხოლოდ, როცა
 ძეგლები ძლიან თავს წავიდოდნენ ხოლმე სირბილით, და-
 უძახებდა: „ნუ გიკობთ“! ისინიც გაუგონებდნენ.

მესამე დღეს სასწრაფოდ წაიუკანა ფენიკულერზე და იქი-
 ლან დახანსვა ტფილისი, რომელსაც მართლა აღტაცებით
 უყურებდნენ ჯონსის იდელებიდან. შორს მოსწანდა მთები,
 დრუბლები და მეტის-მეტად ლურჯი ცა.

საღამო ისე გათავდა და დედამიწის გულისგან ისე ამო-
 ვიდა ღამე, რომ გატაცებულებმა კერ-კი შეამჩნიეს. მხოლოდ
 ძლიან გაართო ჯეკი და დეზი ქალაქის განათებამ. ჯონსიც
 მეტად გართული იყო; წარმოიდგინეთ იმ განათებულ ქალა-
 ქის დამუერე ჯონსს ლექსიც კი მიუვბდა თავის თავად:

დაბლა ტფილისი გადაძლილიყო,

განათებული ცეცხლით სრულითა,

თითქო ცა ქვევინად ჩამოსულიყო

ვარსკვლავებით და სიუკარულითა.

შემდეგ წესარად აიკტიფნენ და წესარადვე დაბრუნდნენ

მინ. მეტად ნასიამოვნები იყვნენ ამ კასეირნებით ჯონსიცა და მისი ძაღლებიც.

მინ რომ მივიდა ჯონსი ბევრი ეალერსა, კთამბა და ელანბარაკა ძაღლებს. შემდეგ კარგა აჯანსმა და დაამინა. ბოლოს თვითონაც დაამინა.

*
*
*

მთვარე შუალამისას ამოვიდა. გვერდმეკმეჩილი იყო და ამოსვლისას ისე სჩანდა, თითქო სრულზე დიდიაო, — მეტად წითელი და უცნაური იყო იგი. მისი შუქი სარკმლიდან ზირდანირ მიადგა დეზისა და ჯეკს, რომელთაც მაშინვე გამოეფლავათ. ორივენი გაკვირვებულები უუწრებდნენ მთვარეს; შემდეგ, თითქო შეეშინდათო, გავიდნენ შორე ოთახში, სადაც ჯონსს ეძინა, მაგრამ რაკი ნახეს, მას ტკბილად ეძინა, უკან დაბრუნდნენ ჩუბად. კიდევ შეჭხედეს მთვარეს: იგი ზევით წამოსულიყო და ისეთ უცნაურობას აღარ წარმოადგენდა, მიჭხედნენ, რომ ეს ჩვეულებრივი ამბავი იყო. დამშვიდებულებმა ისევ ტკბილად დაიძინეს.

დილა აღრიანად ვიღაცამ ზარი დარეკა. ჯეკმა ჩაირბინა კიბეზე, უნდოდა კარი გაეღო, მაგრამ ურდულით იყო დატყეტილი. მაშინ შეირბინა ოთახში და ჯონსი, რომელსაც ტკბილად ეძინა, გაშოღვიძა. ჯონსი რაღაცა გუნებაზე ვერ იყო: კუნესითა და ვიძით წამოდგა და გაჭეკა ჯეკს, რომელსაც კარებთან მიიუჯანა. მეხოვე ეოფილიყო, ჯონსს რაღაცაზე ელანბარაკა და შემდეგ წავიდა. ძაღლები მეტად შეწუხდნენ, რადგანაც შეატყვეს ჯონსს დაღვრეპილობა და უგუნებობა; მათ იცოდნენ, რომ ჯონსისთვის რაღაცა იყო ხაჭირო, ვერ კი მიმხვდარიყვნენ, რა.

— ჯეკ, მიმიტა წვალი! — უთხრა ჯონსმა.

ჯეკმა სკამი მიუდგა, შემდეგ ჭიქაც დაუდგა სკამზე.

ამით დამშვიდნენ ორივენი, მერე ჯონსის საწოლთან დაკუნტდნენ და თვალმოუშორებლად შეჭურვებდნენ ავადმოყოფ ჯონსს.

— დეხი, მოძიკა ბეგრ ის ქაღალდის ზარკი, იქ როდგვს!

დეხიმ მიუბრუნებია.

ჯონსმა იქიდან ერთი ფხვნილი ამოიღო, წვალში ჩაურიო და დალია. შემდეგ ისევ დაწვა.

*
*

დიდხანს კუნტნენ ძაღლები ჯონსის წინ. მერე, როცა ხმა აღარ ამოიღო ჯონსმა, ორივემ შესწკმუტუნა. ჯონსს ხანძინებოდა და გამოედვიძა. მიიხედა-მოიხედა და თავი კარგად იგრძნო.

— ო, გაუვლია ავადმოყოფობას! — წარმოთქვა მან და, თითქო ძაღლებმაც გაიგესო, გამხიარულდნენ. ჯონსმა მათ დიმილით ხელი ვადაუსვა თავსე. ჯეკი და დეხი სიხარულით შესტნენ მის საწოლზე და დაუწყეს ხვევნა, ალერსი.

მეტის-მეტი მხიარულობა დატრიალდა ოჯახში.

*
*

ჯონსმა ნახა, რომ ერთი კვირის სავალბო ფული კიდევ ჰქონდა, ერთ კვირას კიდევ შეეძლო დაესვენა და კიდევ ასალი რამ შეეწავლებინა ძაღლებისათვის. რომელთაც დღე და ღამ შეეწაროდა და შენატროდა. თავისი ხელობა და თავისი ბედი უუვარდა მას და კმაყოფილიც იყო; ერთხელაც არ მოიფიქრებდა და არ ინატრებდა სხვა ბედს ვარემე იმ ბედისა, რომლის გამო მის ბაკვზე მუდამ მზიანი დარი იდგა.

სანდასან ამ ბედა გამოწარებაც იცოდა ხოლმე. ერთსეულ
 ჟონსმა ჟეკს დუქანში წერილი გაატანა, ესა და ეს ზაზირი
 სი გამოძიგ სავენო, მაგრამ ჟეკი თავისდა უნებურმა თავ-
 დავიწვებამ კართო ქუჩის ერთ ძაღლთან და დროსე ვერ
 მივიდა შინ. ამაზე ჟონსი ძალიან გაჯავრდა. იმ დღეს აღარ
 გაუღიმიო და ჟეკიც, როგორც მტკუნანი, სულ დაღონებული
 იყო, სინანულს მიცემული.

ამხნაც გაიარა. ისევე მოუღალერსა ჟონსმა ძაღლებს და
 თან გააფრთხილა, მეორედ აღარ ჩიიღინოთო. მეცდომის გა-
 მოსასყიდლად ჟონსმა ისინი ქუჩა-ქუჩა წაიუყანა და იმდღეს
 რომ ჟეკმა გამჭრიახობა და სიჭკვიანე გამოიჩინა — ეველაფ-
 რის ზეტეობა შეიძლებოდა. ჟონსმაც მეტად ბევრი ფული
 იშოვა ამით იმ დღეს და არანეულოებრივად მხიარულს გუ-
 ნებასე დაბრუნდა სახლში...

მაგრამ ეველაფერმა ამან გაიარა. დადგა ისეოი დრო,
 როცა მური მურნად აღარა დირდა და გირვანქაც გირვან-
 ქას აღარ იწონიდა. მაშინ ჟონსი ქუჩაში უფრო ნაკლებ
 ფულს იღებდა, ვიდრე წინად, და ცხოვრება აუტანელი გახ-
 და. თუ წინად ერთი დღის ნამუშევრით შეიძლებოდა ერთ
 კვირას დასვენება, ესლა ეოველ დღე მუძობდა ჟონსი, მა-
 გრამ ნახევარსე მეტად მძიერი იყო ხოლმე. ძაღლებსაც კე-
 დარ ასასრდოებდა სათანადოთ. მეეტეო სასესე ჟონსს უი-
 ლაჯობა და მიძილმა თავისი მჭლე ხელი ძაღლებსაც და-
 დო. სასესე დიძელი გაუფითრდა და გაუქრა. ძაღლებიც
 გუ-ნათხრობილნი დასდეგდნენ უკან და ეველაფერს ნამა-

ლადევით აკეთებდნენ. ჯონსს მთელ დღეს აკიდებული ღმირი
ქონდა გრამფონი თანვისი დასადგამით, მაგრამ საღამოთი
თვალცრემლიანი, დაღლილ-დაქანცული ბრუნდებოდა შინ.
ღამეს უძილოდ კატარება და დილით ისევ რომელიმე ვსო-
ში დასდგამდა გრამფონს.

— დაცეკე წესიერება! — უთხრა ჯონსმა ჯექს, როცა

ხალხი ვარს შემოეხვია და წრე დაევიწროვეს, სადაც ძე-
ღების თამბაში აღარ შეიძლება. ჯექსმა წრეს შემოურბინა
ეფუთ, წრე გააფართოვა, ხალხი უკან დასწია. ჯექსის ეფუ-
ბი ცრემლი ერთ და უკუნებობა ისმინა. დაღლილობაც ეტ-
ვობოდა ორივეს.

დაიწყო სხახლობა. გრამფონი რომხსნის უკრავდა ჯექს

ხელში ნოტები. ეჭირა და ძღეროდა. როცა სიძველეს დასწავლა, ხალხმა ტამი დაუკრა, რისთვისაც მან თფიცრული სალაში მისცა ხელის თავთან მიტანით.

ჯერი დეხისა იყო. ჯონსმა გრამაფონზე ძამილის ლაცვა დაუკრა და დეხიმ ხანჯლებით იცეკვა. ხალხმა მხურვალე ტამით დააჯილდოვა იგი, რისთვისაც დეხიმ იარაღით მისცა სალაში.

ამ დღეს, მიუსხედავად ახალი ნომრების შესრულებისა, მეტად ცოტა ფული აიღო ჯონსმა. მან მხოლოდ ძაღლებს უყიდა ზური და თვითონ მშიერი დარჩა...

ასე გაიარა ერთმა კვირამ, თვემ და ჯონსი დაუძღურდა. ძაღლებიც უარეს დღეში ჩაცვივდნენ და ძლივს დალასლასებდნენ მშივრები. ჯონსი გაძუდმებით ტიროდა, და ძაღლებიც, თითქო გრძობდნენ მიზეზს ჯონსის ტირილისას, საერთო უბედურებისას, ჩუმად იყვნენ თავ-ჩადუნულები.

ერთხელ ჯონსმა სიზმარში ნახა, ვითომ თავისი ძაღლები წაიყვანა და, სიცოცხლე მობეზრებულმა, რაკი მათი წვალება ვერ აიტანა, მამადავითის კლდიდან ძირს გადაჭყარა. ქვევიდან ძაღლების დნავილი მოესმა. ცრემლი მოუვიდა თვალებში, მაგრამ თავი შეიკავა. შემდეგ ჩავიდა ძირს მათ დასამარხავად, მაგრამ მეტად შეწუხდა, როდესაც ნახა, რომ არ დახოცილიყვნენ. ამან მეტის-მეტად შეაძწუნა, შეაწუნა და ამ შეწუხებისაკან გამოეღვიძა.

— ძაღლობა დმერთს! სიზმარი ეოფილა! — სთქვა მან.

შემდეგ ადგა, წავიდა, ნახა ძაღლები და უფრო ძალიან შეაწუნა და დაადონა სინამდვილემ, როცა ნახა, რომ ძაღლები ჩუმად და უძრავად დახოცილიყვნენ იმ დამეს. ორივენი ერთად იწვნენ, ჯეკს ფეხი ჩავსვივნა დეხისთვის, ეელი

ველზე გადაეჭდო და ისეთი სახე ჰქონდა ორივეს,
ზულეებსა სძინავთო.

თბილისის
საბჭოთაო
საბჭოთაო

ჯონსმა საღამომდე სულ მოთქმით იტინა. საღამოთი
შეხვია ორივე ტილოში, წაიღო ფუნდუღურზე და იქ ერთს
მიუვალ ალაგას დამარსა. საფლავზე ნიძანი დადო. შუალა-

ბისას უკან დაბრუნდა და მაძადავითის კლდიდან რომ გადა-
 მოჭხედა ტფილისს, ცრემლიანის ხმით წარმოთქვა:

დაბლა ტფილისი გადაძლიდებო
 განათებული ცეცხლით სრულითა,
 თითქო ცა ქვეყნად ჩამოსულიყო
 ვარსკვლავებით და სიუფურულითა...

ი. მჭედლიშვილი.

ლონდონში წახვლა და ხელოვნურ
 უინულზე ცურაობა.

ზ ავიდა რამდენიმე კვირა და ჯუჯები ჯერ ისევ ინგლისელ კქიმის ავარაკში ცხოვრობდნენ.

— როგორ ფიქრობთ, ბატონებო, ადგილი არ გამოვიცვალათ? თუმცა აქ კარგია, მაგრამ მომწუხნდა ერთხა და იმავე ადგილზე ეოფნა! — სთქვა სწრაფიამ.

— მართალია, მართალი! — ზმაურდნენ სხვებიც, — მაგრამ სად წავიდეთ?

— რასაკვირველია, დედა ქალაქ ლონდონში! — უმასუხა მურზილკამ, — მინდა ვნახო, როგორ იცვამენ ინგლისელი პრანჭიები.

— კეთილი და ზატიოსანი, ლონდონში წავიდეთ! —
 სთქვა ტუჩკელამ.

ბინდისას, როდესაც აგრძელდა, ჯუჯა კაცებმა ჩაიცივეს
 ფეხსაცმელი და ქსწრაფი ნაბიჯით ლონდონისკენ გაემუღ-
 ნენ. მიუღლი დამე ტუჩკებსა და ჭალებზე მიდიოდნენ და რიყ-
 რაყზე შვის ზირველ სსივთან ერთად მათ თვალწინ გადაი-
 შალა უსარმზარი ქალაქი მრავალი კოშკით და სვედრით.

— ამხანაგებო! აქ შევისვენოთ ცოტა ხანს! — სთქვა
 ხუძმა-მისანმა, — თანაც შევისვენებთ და თან ექიმი მას-ზერუ-
 მასი გვიამბობს რამეს ლონდონის შესახებ. ის სომ სწავ-
 ლულია, ეველფერი იცის.

— ლონდონის შესახებ მე უფრო მეტი ვიცი! — შენიძნა
 მურზილკამ. გინდათ გვიამბოთ! აი ჩემი სოფლებიანი ფრაკი,
 რომელსაც თქვენ ასე დასცინით, ლონდონის უკანასკნელ
 შოდსზე შეკერილი.

— გვეოფა ებედობა! — თქვა ტრიალამ, — სჯობს წავი-
 დეთ ქალაქში, სანამ არ დადამებულა.

ქალაქის თავზე კომლისა და მტკრის ღრუბელი იდგა.
 ვაგონები, ტრამვაები, ეტლები, ომნიბუსები აქეთ-იქით მი-
 ჭქროდნენ. ჩვენ სტუმრებს ამ არეულობამ გზა-კვალა დაუბ-
 ნია.

— არა, მე აქ არ მომწონს! — ბუტბუტებდა მურზილკა
 და თან ხელებს აშველებდა თავის ცილინდრს.

— ვის ატყუებ! შენ ეველზე უფრო ძალიან გინდობა
 აქ მოსვლა! აი მე უტკინო მურზილკავ, შენა! — დასცინოდ-
 ნენ მძები.

მაგრამ არ გასულა დიდი დრო, რომ ჯუჯები შეეჩვი-

ნენ ლონდონის ქუჩების სმაურობას და მშვენივრად გრძობდნენ თავს ინგლისელებთან.

მაღე ჩვეულებრივ ცელქობასაც მიჰყვეს ხელი: ძვრებოდნენ რკინის გზის ვაკონებში, რომლებიც არა ჩვეულებრივი სიჩქარით მიაქანებდნენ მათ ქალაქის ერთი ნაწილიდან მეორეში; არ ივიწყებდნენ არც გემებსა და სომალდებს, რომელნიც მდინარე ტემზასე დაცურავდნენ (ლონდონი ტემზასე მდებარეობს). ვველასე უფრო კი მოსწონდათ სამ-სართულიანი სიდები მდინარე ტემზასე. სიდებს ქვეშ გადიოდნენ გემები და სომალდებ, სიდების თავსე მიჰქროდნენ მატარებლები, ხოლო სიდებსე გრიალი გაჰქონდათ ტრამვაის ვაკონებს და ეტლებს და ქვეითად მოსიარულეთ.

— აბა ქალაქი ეს არის აი! — ამბობდნენ ნანახით აღტაცებაში მოსული ჯუჯები.

ერთი კვირა, რომელიც ჯუჯებმა ლონდონში გაატარეს, მუქმხველად გავიდა. კვირა დილით ჯუჯები ადრე ადგნენ და ქუჩაში გამოვიდნენ (ღამე გაათიეს ერთ მდიდარ ინგლისელის ბაღში). ქუჩებში არა ჩვეულებრივი სიჩუმე და სიწყინარე იყო, არა ხანდნენ არც ფეხით და არც ეტლით მიმავლნი, ქარხნებიდან კვამლი არ ამოდიოდა, მღაწიები და კერტილი იყო. კაცს ეკონებოდა, ქალაქი ცარიელიაო.

— ნეტა რას ნიშნავს ეს? — უკვირდათ ჯუჯებს.

— ეე, სულ დამაფიწედა მეთქვა თქვენთვის, — სთქვა მწიგნობარმა, — რომ კვირაობით ინგლისელები არც მუშაობენ, არც სეირნობენ, მარტო კვლესიაში დადიან, ან სხედან სახლში და სახარებას კითხულობენ.

— მაშ რა უნდა გავაკეთოთ დღეს?! — ამოიოხრა მურხილკამ.

— მე ვიცი, რაც უნდა გავაკეთოთ! წავიდეთ და ვინულზე ვიცურათ, — სთქვა სტუნამ.

— რას ამბობ? ვის გაუგონია შუა ზაფხულში ვინულზე ცურათბა! — მოიხმა ეოველბ მხრიდან.

— თქვენ წამოდით და მე გინჴენებთ!

ჯუჯები სწრაფად დაედევნენ სტუნას. მან ისინი მთავრანა დიდ რგვალ შენობასთან, რომელსაც დახურული კარები ჰქონდა. ტუხგრძელამ ხელად გაადო კარები და ჯუჯებს თვალწინ უძველებელი დაბზისი წარმოუდგათ, რომლის ქვის იატაკი სარკესავით ბრწყვიალებდა.

— უჴ, რა კარგია! რა მძვენიერი საცურათა! — შესძახა ეველამ.

— ეს რა არის! აბა უუურეთ, რა განჴენათ! — სთქვა თავმომწონეთ სტუნამ, — ამ ქვის იატაკზე გორგოლაჴები საჴირო და სტუნამ ახვენა გაოცებულ ბზბოს მთელი უუთი, სავსე ლამასი და ზაწაწა გორგოლაჴებით.

— წითელ თვლებიანი მე! მე! — დაივირა მურსილკამ, რომელმაც თვალი მოჴკრა წვეილ წითელ გორგოლაჴს.

— შენ! შენ! აბა სხვა ვის? — გაიცინა სტუნამ.

თვლის დახამსამებზე ეველამ გორგოლაჴები გაიკეთა და ერთი აურ-ზაური მეუდგათ. ასეთი განსართობი დიდი ხანა არ ენახათ. ეველას სასე გაუწითლდა, თვლები ანთო, ეველგან სიცილი და ხუმრობა გაისმოდა. რას არ იკონებდნენ ცელქები: ხან ერთმანეთს ეჭიდებოდნენ კალთებზე და თითქოს გძელი ჯაჴვით გადაბძულნი, ერთად მიცურავდნენ, ხან ეს ჯაჴვი წედებოდა და აქეთ-იქით ეხეთქებოდნენ და გორბობდნენ იატაკზე. ეველა ამას მსიარული სიცილი და სარზარი მოსდევდა.

მურსილკა, რასაკვირველია, ხვეულებრივად გაიძახოდა, ხემზე კარგად არაეინ არ დაზბის გორგოლაჴებითაო.

საქართველოს
წიგნების კავშირი

— აი მიუხრუტო, როგორ მარდად გავიქცე ცალფეხსკეპიან
მიუბრუნდა ის სმაძალა დანარჩენებს, — ერთი, ორი, სამი...

ვერ მოახწრო „სამი“ დაეთავეებინა, რომ ერთი ღაზა-
თიანად გაიმხლართა იატაკზე.

— ჭა! ჭა! ჭა! აი უთხად! სიმბრდეც ასეთი უნდა! —
დაიწუეს სიცილი.

— სასაცილო არაფერია! — შეუბღვირა მურხილაკამ, —
უცაბედად მომივიდა, ვეკლას შეიძლება მოუსდეს.

მურხილაკა ადგბ და კოჭლობით სკამთან მივიდა. რო-
გორც ეტეობოდა, ვოგულივე ხალიხი დაეკარგა.

როდესაც ჯუჯა-კაცებმა სკამოდ ვაიცხეს ლონდონი, ვა-
დანწუვიტეს ახალი ხალხი და ახალი ქალაქები ეხანათ.

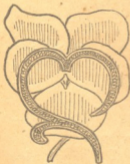
ნორა დიხაბიძე

(შემდეგი იქნება)

მოხუცი და კატა.

გვ. 50.

რმად მოხუცებული საწყალი კაცი და-
 ლონებული ჩამომჯდარიყო თავის სახლ-
 ში ტახტზე და მწარე ფიქრებით იყო გა-
 ტაცებული. ამ დროს თავის ახლო ბა-
 ლიშზე მწოლარე კატა დაინახა, რომელ-
 საც ნებიერად, ლალად, უზრუნველად
 ეძინა. კატის ასეთმა ტკბილმა ძილმა
 მოულოდნელად მიიპყრო მოხუცის ყუ-
 რადღება, რომელმაც შურით წარმოსთქვა:

— ნეტავი შენ, კატავ, რომ ასე უღარდელად და გემრიე-
 ლად გძინავს: მე მთელ ჩემს სიცოცხლეში არც ერთხელ არ
 მიგემნია შენებური ძილი! ოჯახზე, შვილებზე, ლუკმა პურ-

ზე არ გამომღევია ზრუნვა და ტანჯვა; ათასი ქირი და მი გადამხედია თავს. არც ერთი დღე მოსვენება არა მქონია, დარდი და ბოღმა არ დამღევია. კიდევ რა მიშავდა, ახლა მაინც ამ ჩემი სიცოცხლის მიწურულ დღეებში, ბედმა თუნდა ერთ-ხელ ღირსი გამხადოს შენებური ბედნიერი ძილისა!

წამს არ გაუვლია ამის შემდეგ, რომ ეზოდან დიდი ცოცხით ხელში დედაბერი შემოვიდა, კატას თვალი მოჰკრა, მისკენ გაექანა, გამეტებით სდრუხა საბრალოს ცოცხი და თან მიადახა:

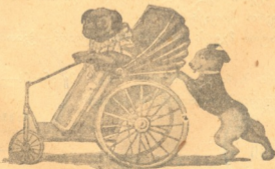
— აცხა, შე ოხერო, შე ტილო! რამდენჯერ გაგაძევე მაგ ბალიშის გამო, დაწვები ზედ და სულ ბალნით ავსებ ხოლმე!

დაკვრა ისეთი ძლიერი აღმოჩნდა, რომ ნამძინარევი კატა ფიცხლავ წამოხტა, ჯერ გზა დაბნეულივით გაჩქარდა და შემდეგ ლასლასით ძლივს გაეშურა კარებისკენ.

ამის დამნახავემა ბერიკაცმა თავის ქნევით წაიღულღულა:

— არა, მართალია, ჩემს სიცოცხლეში ბევრი ვაი-ვაგლახი გამომივლია, მაგრამ არ მახსოვს, რომ ჩემთვის ვისმე თავში კეტი დაერთყას.

აღ. მირიანაშვილი.

ორი ძაღლი.

ამთარი იყო. სოფელს მგელი შეეჩვია და მოსვენებას აღარ აძლევდა: ხან ვის და-
ვეცემოდა და ხან ვის. ამ სოფელში ერთ
კლესკაცს უკრაფური დაბკლო, რადგან ორი ძაღლი ჰყავდა
— ჰატარა ფინია და დიდი ქოფაკი.

ერთს საღამოს მგელი მიუახლოვდა ამ კლეს-კაცის ქონს.
გამოფარდა ჰატარა ფინია და მგელს შორიდან დაუწყო ეფუა.
— რა გაუეფებს, ძმობილო? — ჰკითხა ქოფაკმა.

— მგელი უნდა დავაფრთხო, — ამყავდ უნასუსა ფინიამ
და განაგრძო ეფუა.

ჩქარა მგელი სულ ახლო მივიდა. ფინიამ ხმა ჩაიწვი-
ტა და მივერო ქოფაკს.

— რატომ მგელს არ აფრთხობ ეფუი? — ჰკითხო მგელს
ქოფაკმა.

— შენი ჭირიძე, მიმეველე რამე, მგელნიან! — უნასუს
ფინიამ და ამოეფარა ქოფაკს.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

1. მუშათა დღესასწაული	3	გვ.
2. კატა—ლექსი — შიო მღვიმელისა	7	„
3. დაკარგული შვილები (გაგრძელები)	8	„
4. ჯონსის ძაღლები — ი. შვედლიშვილისა	15	„
5. მურხილკა—თარგმ. ნორა დიასამიძისა	25	„
6. მოხუცი და კატა (იგავი)—ალ. შირიანაშვილისა	30	„
7. ორი ძაღლი—გ. რაზმაძისა	32	„

1921 წ ე ლ ს

გამოვა საუბრეწვილო ჟურნალები მცირე-წლოვანთათვის

უძველ ორ კვირაში

„ნ ა კ ა ლ ი უ ლ ი“

და მოზრდილთათვის უძველ ორვე

„გ ე გ ი ლ ი“

ჟურნალები უფასოდ დაურეკდებათ სასწავლებლებს. და
წიგნოსაცავეებს.

მისამართი: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4.

სარედაქციო კოლეგია

{	ან. წერეთელი.
	ნ. ნაკაშიძე
	გ. ხაქაბურიძე.

სახელმწიფო წიგნების გვმომცემლობა.